

Романович А.,

здобувач ступеня вищої освіти

бакалавра

Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: **Шутенко С.**

УКРАЇНСЬКА МОВА, ЯК ЗАСІБ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА КОНСОЛІДАЦІЇ НАЦІЇ

Сучасний глобалізований світ ставить цілу низку викликів і проблем. Особливою ж гостротою відзначається проблематика національної ідентичності, тісно пов'язані з нею процеси самоусвідомлення й світоглядні орієнтації сучасної особистості. Зокрема, особливої уваги заслуговує значення мовної ідентичності як важливого засобу самовизначення й самоідентифікації в умовах трансформацій посттоталітарного суспільства.

Питання національної системи виховання і навчання є особливо актуальним в умовах мовної експансії і формування полікультурності у сучасній Україні. Проблема зумовлена нерозумінням певною частиною населення України соціоконсолідувальної функції мови "титольної" нації держави.

Ідеї національно-етнічного відродження були справою життя різних діячів, з-поміж яких, К. Ушинський, С. Русова, Б. Грінченка, І. Огієнка, В. Сухомлинського та інших вчених.

Варто розуміти, що пасивне ставлення частини української інтелігенції до розвитку рідної мови засуджував Б. Грінченко: "пишучи по-московському наукові речі, ми саме тим даємо змогу сказати, що української науки нема і не може бути, а через те всякі спроби в цьому напрямку є річ непотрібна і заборони варта" [1, с. 36].

Відтак, учений наголошував, що "українські інтелігенти просто лінуються навчитися своєї мови стільки, щоб могли нею писати" [2, с. 37]. Гімн рідному слову створив К.Д. Ушинський, вважаючи, що заміна рідної мови чужою створює жалюгідну штучну атмосферу, є

страшним вбивством дітей, позбавляє їх "батьківщини, характеру, поезії, здорового духовного життя" [3, с. 274-275; 4].

Державна мова, згідно з п. 3 рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 р., – мова, якій державою надано правовий статус обов'язкового засобу спілкування в публічних сферах суспільного життя. До публічних сфер, які послугуються державною мовою, належать насамперед сфери здійснення повноважень органами законодавчої, виконавчої та судової влади, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування. Тобто державна мова – це законодавчо закріплений засіб спілкування в державних органах та органах місцевого самоврядування. Щодо поняття "офіційна мова" у світовій практиці існують різні погляди: від ототожнення дефініцій "державна" і "офіційна" мова до заперечення цього твердження. Найпоширенішою є думка, що офіційна мова – це мова, якій надано законодавством спеціальний статус у державі або на певній її території. У цьому розумінні поняття "офіційна мова" збігається з поняттям "регіональна мова" [5, с. 32].

Українська мова відіграє ключову роль у самоідентифікації та консолідації нації з численних причин, які охоплюють історичний, культурний, соціальний та політичний контексти.

По-перше, українська мова є не лише інструментом комунікації, але й основою національної свідомості. Вона відображає унікальну культурну спадщину, традиції та цінності українського народу. Володіння рідною мовою дозволяє людям зберігати й розвивати свою національну ідентичність, спілкуватися з іншими представниками своєї культури та виражати свої думки та переконання.

По-друге, українська мова є символом незалежності та суверенітету. У періоди історичних випробувань, зокрема під час окупації чи колонізації, збереження та використання рідної мови стає важливим актом опору та підтримки національної ідентичності. Українська мова стала символом боротьби за незалежність у часи війни та політичних конфліктів, сприяючи утвердженню національного духу та об'єднанню народу.

По-третє, українська мова є фундаментом демократії та громадянського суспільства. Якщо громадяни можуть вільно виражати свої думки та переконання на рідній мові, це сприяє відкритості, розмаїтості думок та ідей, а також сприяє активному громадянському участию в суспільному житті.

Мова є невіддільною частиною будь-якої індивідуальної та суспільної життєдіяльності. Вона являє собою своєрідний духовний код, за допомогою котрого ми розуміємо навколишній світ і себе в ньому. Буття людини безпосередньо пов'язане з мовною реальністю, в якій концентрується сама сутність і сенс існування [6, с. 94].

Варто пам'ятати, що мова зазвичай виступає універсальним посередником між людиною та суспільством. Це своєрідне дзеркало, в якому людина віддзеркалює себе для суспільства, а суспільство віддзеркалюється для людини. Для людини мова - це не лише спосіб передачі думки чи емоційного стану, а й спосіб мислення і засіб, за допомогою якого досягається мета освоєння навколишньої дійсності. Не випадково занепад чи зникнення мови негативно позначається на ментальних ресурсах людини та суспільства, призводить до підвищення рівня соціальної маргінальності й нейротизму, до втрати ідентичності.

Отже, українська мова відіграє важливу роль у самоідентифікації та консолідації нації, сприяючи збереженню культурної спадщини, вираженню національного духу та підтримці незалежності та демократії.

Список використаних джерел:

1. Вовк О. В. Борис Грінченко та проблеми розвитку української дитячої літератури (художнє вираження етнокультурної кореневості) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література». Львів, 2011. С. 16.
2. Животенко-Піанків А. Педагогічно-просвітницька праця Бориса Грінченка. К.: просвіта, 1999. С. 8-118
3. Ушинський К.Д. Твори в шести томах. Т. I. К., 1954-1956.

4. Райська Л.Г. Мова як чинник національно-етнічного самовираження. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Вип. 93. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів: ЧНПУ, 2011. С. 368. Серія: Педагогічні науки.

5. Янковська Галина. Якою може бути мова, або Змістове наповнення її означників. Дивослово. 2011. № 4. С. 31-33.

6. Готько Н. Мова в мережі інформаційно-комунікативного простору суспільства. VERSUS: науково-теоретичний часопис. № 1 (8). 2016. С. 94-98.

Romanska V.,

student of the National
Academy of Internal Affairs

Language adviser: **Lytvynenko Y.**

POLICE TRAINING AND EDUCATION: UKRAINIAN AND AMERICAN MODELS

Police training and education are vital components in the development and maintenance of effective law enforcement agencies. These elements ensure that officers are well-prepared to handle a wide range of situations with competence, integrity, and respect for human rights. The models of police training and education can vary significantly from one country to another, shaped by historical, social, and political contexts. By examining the police training and education systems in Ukraine and the United States, we can explore the diverse approaches and the impact they have on policing efficacy and public trust. Ukraine, a nation that has undergone profound transformations, particularly since the 2014 Maidan Revolution, has focused on reforming its police force to address issues of corruption and inefficiency. Meanwhile, the United States, with its long history of law enforcement evolution, faces its own challenges related to standardization and addressing systemic issues such as racial bias and the use of force. Comparing these two models offers valuable insights into the successes and